

“Maak het aantal rokende zwangeren inzichtelijk, dat zorgt voor bewustwording binnen het VSV”

In gesprek met... klinisch verloskundige Irene Zuijdgeest, ambassadeur Rookvrije Start

Agenderen bij collega's

Irene Zuijdgeest is klinisch verloskundige in het Medisch Spectrum Twente en ambassadeur Rookvrije Start. “Mijn persoonlijke drive is om het aantal rokende zwangeren terug te dringen ten behoeve van het kind.” Irene zet zich ervoor in om dit onderwerp bij collega's onder de aandacht te blijven brengen. “Soms verslapt de aandacht voor het onderwerp, en dan geef ik aan: ‘wij moeten dit bespreekbaar blijven maken, wij moeten blijven verwijzen’.” Met name in de tweede lijn merkt Irene dat het onderwerp lang niet altijd goed besproken wordt. “Er wordt hooguit een keer gevraagd of iemand rookt, maar daarna blijft het liggen. Dat doet de eerste lijn beter, die komt er regelmatig op terug”.

Samenwerking met stoppen-met-roken poli

Voordat Irene ambassadeur werd, had ze binnen het ziekenhuis al de rol om verbinding te zoeken tussen de stoppen-met-roken (SMR) poli en de afdeling gynaecologie.” Dat betekende: zoeken naar een contactpersoon op de SMR-poli, elkaars expertise verkennen en bewerkstelligen dat de SMR-poli en de afdeling gynaecologie elkaar beter op de hoogte hielden. Voor zwangeren zijn spoedplaatsen op de SMR-poli gecreëerd. Zwangeren krijgen binnen twee weken een oproep. “Verder krijgen we van hen altijd een terugkoppeling van hoe het stoppen-met-roken traject verloopt, zodat wij er in de zwangerschap weer op terug kunnen komen”, vertelt Irene. “Ook staan de medewerkers van de SMR-poli op de infomarkt voor zwangeren, die in het ziekenhuis plaatsvindt. Daar doen ze koolmonoxide-metingen bij zwangeren. Dit gebruiken zij standaard bij hun

coaching. Daarmee kun je ook echt laten zien ‘nu adem je het niet meer uit, nu is je adem schoon’.”

Stoppen met roken VSV-breed oppakken

Sinds twee jaar wordt stoppen met roken VSV-breed opgepakt. Irene is kartrekker vanuit het VSV. “Het was een uitdaging om ervoor te zorgen dat het onderwerp een zaak werd van de hele groep zorgverleners die zich om de zwangere en de gynaecologische patiënt bekommeren, niet alleen van mij,” vertelt de klinisch verloskundige. Inmiddels wordt er 4-6 keer per jaar met elkaar overlegd. Daarbij wordt gekeken welke verbeteringen mogelijk zijn en hoe dit te realiseren is. “We nemen hierin ook mee wat de speerpunten vanuit de Taskforce zijn en hoe we dit in het ziekenhuis kunnen inzetten. Zo gaan we in september met elkaar bespreken hoe we het nieuwe praktijkadvies over nicotinevervangende middelen kunnen implementeren.”

Scholing en zorgpad

Bij de aftrap twee jaar geleden heeft Irene een multidisciplinaire V-MIS training georganiseerd voor het hele VSV. Daarbij werd ook een zorgpad gelanceerd. Irene vond het lastig om goed inzichtelijk te maken wie in de regio ondersteuning biedt bij stoppen met roken. “De SMR-poli in het naburig ziekenhuis in Almelo was gestopt. Maar we mogen nu wel verwijzen naar de SMR-poli in Enschede, dat hebben we in het zorgpad verwerkt. De eerste lijn kan verwijzen naar praktijkondersteuners bij de huisarts. Dat

is makkelijker voor hen dan zwangeren via de huisarts of gynaecoloog naar de longarts verwijzen.”

Aantal rokende zwangeren in kaart brengen

Een andere belangrijke stap van het VSV was om jaarlijks in de registratiedossiers na te gaan hoeveel zwangeren roken. Daarbij wordt gekeken welk percentage kinderen met een te laag geboortegewicht of kinderen die sterven rondom de geboorte een rokende moeder heeft. Het eerste jaar bleek dat in de tweede lijn in twee derde van de gevallen niet eens genoteerd werd of iemand rookte. Een jaar later was dit verbeterd: het rookgedrag werd in kaart gebracht en genoteerd. “Toen bleek dat schrikbarend veel moeders roken, met name van de kinderen met een te laag geboortegewicht”, vertelt Irene. “We hebben ook naar de sterftes gekeken. In 38% van de gevallen rookte de moeder. Echt ontzettend veel.” Jaarlijks worden de resultaten gepresenteerd aan het VSV. “Het is goed voor de bewustwording, het maakt het tastbaar. Het is zo’n duidelijk doel, daar kun je allemaal aan werken.”

Zoek samenwerking binnen het VSV

Irene heeft nog een laatste belangrijke tip voor andere ambassadeurs: “Zoek een maatje, zoek mensen uit het VSV die ook affiniteit hebben met het onderwerp.” Zelf vormt Irene een werkgroep met drie andere VSV-leden: een klinisch verloskundige uit Almelo, iemand uit de eerste lijn en iemand uit de kraamzorg. Met z’n vieren denken ze na over de stappen die gezet moeten worden en brengen ze het onderwerp bij VSV-vergaderingen onder de aandacht. “We hebben nu bij het VSV gevraagd om een vergoeding voor onze inzet. Het is immers een speerpunt van ons allen, dan zou het VSV dit ook wel kunnen faciliteren”.

Goed voorbeeld

De aanpak van ambassadeur Irene Zuijdsgeest en haar VSV is een mooi voorbeeld voor andere VSV's: naast het organiseren van scholing en de ontwikkeling van een zorgpad -inclusief samenwerking met de SMR-poli- ook inzichtelijk maken hoe je er als VSV op dit onderwerp voor staat en dit jaarlijks evalueren. Irene: “We willen ook graag als VSV een best practice zijn, daar blijven we ook echt voor gaan”.

Meer weten over de Taskforce Rookvrije Start?

Ga naar www.rokeninfo.nl/rookvrijestart